ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ 8ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΡΗΤΩΝ

Ἱερά Μονή Ἀρσανίου

Παρασκευή, 5η Αὐγούστου 2016

❋

Μέ τιμή καί ἀγάπη σᾶς ὑποδεχόμαστε καί σᾶς καλωσορίζομε στό Ρέθυμνό μας καί στήν ἕδρα τῆς Ἱερᾶς καί Ἱστορικῆς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, ὅπου πραγματοποιεῖται τό 8ο Συνέδριο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητῶν μέ θέμα: «Ὁ Κρητικός στόν ἀγῶνα». Χαιρόμαστε πού ὅλοι ἐσεῖς συναχθήκατε σήμερα στόν πανέμορφο καί εὐλογημένο τόπο μας, στό Ρέθυμνο. Σέ αὐτήν τήν πόλη πού γιά δυσεξαρίθμητα χρόνια, καί μέ ὅλες τίς ἱστορικές ἐναλλαγές, παράγεται ἕνας πολιτισμός ἄξιος τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς πνευματικῆς του ἐλευθερίας.

Σᾶς καλωσορίζομε ἰδιαίτερα στίς ἅγιες αὐλές δύο Ἱερῶν Σεβασμάτων τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, στήν Ἱερά Μονή Ἀρσανίου καί στήν Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου. Ἡ πρώτη, πού μᾶς φιλοξενεῖ σήμερα, ἀποτελεῖ μετερίζι τῆς Πίστεως ἐδῶ καί πολλούς αἰῶνες. Ἀπό τόν 16ο αἰῶνα, πού ἀνάγεται ἡ ἵδρυσή της, ἕως σήμερα δίδει τήν μαρτυρία της ἔστω καί μέ ὀλιγάριθμες ἀδελφότητες. Ἡ Ἱστορία της βέβαια, ὅπως ἔχει γραφεῖ χαρακτηριστικά, «δεν διεκδικεί την πασίγνωστη ιστορία και δόξα του Αρκαδικού μεγαλείου, έχει όμως κι εκείνη τη δική της ξεχωριστή πορεία και το δικό της ταπεινό μεγαλείο». Ὅλες οἱ ἱστορικές μαρτυρίες συγκλίνουν στήν ἄποψη ὅτι ἱδρύθηκε τό δεύτερο μισό τοῦ 16ου αἰῶνα. Οἱ πρῶτες μάλιστα γνωστές γραπτές μαρτυρίες, νοταριακές πηγές, γιά τήν ἱστορία τῆς Μονῆς ἀρχίζουν τό ἔτος 1600. Τότε ἔγιναν καί τά Ἐγκαίνια τοῦ πρώτου Καθολικοῦ της, πού τιμᾶται στή μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἡ πιό παλαιά κτητορική χρονολογία, 1645, ὅπως μπορεῖτε νά δεῖτε ὅλοι, διασώζεται στό ὑπέρθυρο τῆς εἰσόδου τῆς τράπεζας τῆς Μονῆς, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπό τόν χῶρο πού βρισκόμαστε τώρα.

Σχεδόν ἀμέσως μετά τήν πτώση τοῦ Ρεθύμνου στούς Τούρκους, τό ἔτος 1646, μία ἐπιδρομή τους, ὅπως ἦταν φυσικό ἄλλωστε, διετάραξε τήν εἰρηνική ζωή καί ἀνέκοψε τήν ἀνάπτυξή της. Ὁ ποιητής τοῦ Κρητικοῦ Πολέμου, Μαρίνος Τζάνες Μπουνιαλῆς, περιγράφοντας τήν ταχύτατη προέλαση τῶν Τούρκων, ἀναφέρει τή Μονή μεταξύ τῶν χωριῶν τῆς εὐρύτερης περιοχῆς πού κυρίευσαν καί κατέστρεψαν στό πέρασμά τους. Ἡ περιουσία τῆς Μονῆς καταστράφηκε τότε σέ ὅλη σχεδόν τήν ἔκτασή της καί τά κτήριά της ἔπαθαν πολλές ζημιές. Φαίνεται πάντως πώς ὅλες οἱ φθορές ἀποκαταστάθηκαν σύντομα. Τό ἔτος 1654 ἡ Μονή Ἀρσανίου μέ Πατριαρχικό Σιγίλλιο ἔγινε Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή, κατά παραχώρηση τοῦ πρώτου μετά τήν ἅλωση τοῦ νησιοῦ Μητροπολίτη Κρήτης Νεοφύτου Πατελάρου. Ἡ Μονή στό πέρασμα τῶν χρόνων πέρασε πολλές δυσκολίες, κυρίως ἐξαιτίας τῶν αὐθαιρεσιῶν τῶν κρατούντων, ὁμως δέν σταμάτησε ποτέ νά ἀνταποκρίνεται στίς πολλαπλές ἀπαιτήσεις τῆς ἀποστολῆς της καί κυρίως στό νά συνδράμει τήν ἐκπαίδευση στόν νομό καί νά ἀσκεῖ μέ συνέπεια τήν κοινωφελῆ προσφορά της. Δεῖγμα τῆς ὁποίας εἶναι ὅτι πρόσφερε, σχεδόν ἐξολοκλήρου, τή δαπάνη γιά τήν ἀνέγερση τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Ρεθύμνου καί περίπου τή μισή δαπάνη γιά τήν ἀνέγερση τοῦ Γυμνασίου Ἀρρένων Ρεθύμνου. Συνεχίζοντας αὐτήν τήν παράδοση, πρόσφερε στίς ἡμέρες μας οἰκόπεδο, στό ὁποῖο οἰκοδομήθηκε ἤδη τό νέο Γυμνάσιο καί Λύκειο, ἕνα κόσμημα πού ἴσως εἴδατε ἐρχόμενοι ἐδῶ, στήν εἴσοδο τοῦ Σταυρωμένου ἀπό τήν ἐθνική ὁδό. Αὐτό θά φέρει καί τό ὄνομά της.

Ἀλλά καί στούς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους ἡ Ἱερά Μονή Ἀρσανίου δέν ὑστέρησε, ἀκόμη καί σέ προσφορά αἵματος. «Κατά την τελευταία Κρητική επανάσταση (1897-1898) το Αρσάνι έζησε το δικό του ολοκαύτωμα. Ο ηγούμενος της Μονής Γαβριήλ Κλάδος, σε συμπλοκή με τους Τούρκους, βρήκε ηρωικό θάνατο κοντά στο Άδελε. Ήταν η τελευταία προσφορά της λίγο πριν από την απελευθέρωση της Κρήτης. Ανάλογη ήταν η προσφορά της και κατά τη Μάχη της Κρήτης και την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης. Προσέφερε μάλιστα και στα Ρεθυμνιώτικα Ολοκαυτώματα (1941-1944) τον μοναχό της Δαμιανό Καλλέργη, τον οποίο εκτέλεσαν οι Γερμανοί στις 3.6.1941 στο Παγκαλοχώρι».

Παρακαλῶ πολύ νά εὔχεσθε νά μπορέσομε στό μέλλον νά τήν ἀναδείξομε ὅπως ἀξίζει στήν Ἱστορία της. Δέν ἤλθατε λοιπόν σέ ἕνα τόπο ἄσχετο μέ τό γενικό θέμα τοῦ Συνεδρίου σας, γιά τό ὁποῖο χαιρόμαστε πολύ καί εὐχαριστοῦμε ἀπό καρδιᾶς τόν κ. Ἐμμανουήλ Βελῆβασάκη, Πρόεδρο, καί τά μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητῶν γιά τήν ὁλόθυμη καί εὐγενική ἀποδοχή τῆς περυσινῆς προτάσεώς μας στό Ἀρκάδι, προκειμένου νά ἀφιερωθεῖ τό 8ο αὐτό Συνέδριο, μέ ἀφορμή τήν Ἐπέτειο τῶν ἑκατόν πενήντα ἐτῶν ἀπό τό Ἀρκαδικό Ὁλοκαύτωμα τοῦ ἔτους 1866, στούς διαχρονικούς ἀγῶνες τῶν Κρητῶν γιά τήν πνευματική τους ἐλευθερία, τήν αὐτοδιάθεση καί τήν ἀξιοπρέπειά τους. Θεωροῦμε ὅτι ἀποτελεῖ αὐτή ἡ εὐλογημένη συνάντηση τῶν ὅπου γῆς Ἀποδήμων Κρητῶν μιά ὑπέροχη συνεισφορά στόν ἑορτασμό τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Ἐπετείου, ἡ ὁποία θά κορυφωθεῖ τήν 8η Νοεμβρίου 2016 μέ τήν παρουσία τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

Μνημόσυνο Ἱερό σέ ἐκείνους, ἀλλά καί παιδαγωγία δική μας, ὅσα θά λάβουν χώρα στίς Ἐκδηλώσεις πού προγραμματίζονται στήν ἐπέτειο αὐτή, ἡ ὁποία ἔρχεται νά μᾶς ὑπενθυμίσει τήν εὐθύνη μας γι' αὐτήν τή Μονή καί τό μήνυμα πού πάντα ἐξακτινώνει. Πώς ἡ Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου ἔγινε παγκόσμιο σύμβολο ἐλευθερίας μέ τήν ἐθελοθυσία ἀνθρώπων πού κέρδισαν τήν αἰωνιότητα μέ ἕνα ὑπέροχο καί μοναδικό τρόπο, πού καταγράφηκε μέ χρυσά γράμματα στήν Ἱστορία, συγκλόνισε τόν κόσμο καί συγκίνησε τούς Πανέλληνες καί τούς Φιλέλληνες. Πώς τό Ὁλοκαύτωμά της ἀποτελεῖ μιά διαχρονική βροντώδη κραυγή ὑγιοῦς φιλοπατρίας καί ἀνιδιοτελοῦς ἡρωισμοῦ. Στούς δίσεκτους χρόνους τῆς δουλείας τοῦ Γένους μας ἄλλωστε οἱ Ἱερές Μονές ἦταν πάντα ἀπό τά βασικά στηρίγματά του καί κλήθηκαν, πολλές ἀπό αὐτές, ἀπό τήν Ἱστορία νά γίνουν «κάστρα λευτεριᾶς καί βωμοί θυσίας». Αὐτό ἔγινε καί μέ τό Ἀρκάδι μας, πού κηρύττει διαχρονικά πρός κάθε τύραννο πού ἀπειλεῖ τήν ἐλευθερία μέ βροντώδη φωνή: «Ἀλίμονό σας, τύραννοι, ἄδικα τυραννᾶσθε, ἡ λευτεριά Θεοῦ πνοή δέν πιάνεται, πλανᾶσθε».

Εἴχαμε γράψει σέ κάποια ἄλλη περίσταση πώς «ἐνστερνιζόμαστε τήν μεγάλη ἀλήθεια ὅτι ἡ ἱστορική μνήμη ἀποτελεῖ θεμελιώδη προϋπόθεση γιά τή διατήρηση τῆς ἐθνικῆς μας αὐτοσυνειδησίας καί τοῦ ὀρθοδόξου πολιτισμοῦ μας. Δηλαδή τοῦ ἀληθινοῦ μας πλούτου, πού δέν τόν δανειστήκαμε καί δέν τόν ὀφείλομε σέ κανένα, τοῦ πλούτου πού κανείς καί τίποτα δέν μπορεῖ νά μᾶς ἀφαιρέσει, ἐάν ἐμεῖς δέν τά ἀπεμπολήσομε οἰκειοθελῶς». Καί χαιρόμαστε πού καί μέ τόν τρόπο αὐτό συντελοῦμε στήν Τοπική μας Ἐκκλησία σέ αὐτήν τήν μνήμη μέ τή δύναμη πού μᾶς δίδει ὁ Θεός.

Εὐχόμαστε στούς Συνέδρους καί σέ ὅλους τούς Ἀπόδημους Κρῆτες, πού λιτανεύουν τήν πρεπιά καί τή λεβεντιά τῆς μεγαλονήσου στά πέρατα τῆς Οἰκουμένης, νά λάβομε τή σταθερή ἀπόφαση νά γίνομε μιμητές τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἀρκαδίου καί τῆς Κρήτης ὁλόκληρης, ἰδιαίτερα σέ τούτους τούς κρίσιμους καιρούς πού δέν διαφέρουν, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἀπό αὐτούς πού ἔζησαν ἐκεῖνοι, γιά νά προασπίσομε τήν πνευματική μας ἐλευθερία μέ σθένος καί μαρτυρικό φρόνημα ἀπό ὅσους καί ὅσα τήν ἐπιβουλεύονται.

Χαιρετίζομε λοιπόν, μέ αὐτές τίς σκέψεις, μέ ἀγάπη καί ἰδιαίτερη συγκίνηση τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καί σᾶς ἀναμένομε ὅλους στό Ἀρκάδι μας τόν Νοέμβριο. Σᾶς εὐχαριστοῦμε ἐκ τῶν προτέρων γιά τήν προσφορά στήν Μονή Ἀρκαδίου τῶν διαδραστικῶν συστημάτων πού ἐπιμελήθηκε τό Ἵδρυμα Τεχνολογίας καί Ἔρευνας, μέ τά ὁποῖα καί θελήσαμε στούς πολυάριθμους ἐπισκέπτες της καί ἰδιαίτερα στούς νέους καί τά παιδιά μας, μαθητές τῶν σχολείων μας πού τήν ἐπισκέπτονται καθημερινά, νά παρουσιάζομε τήν Ἱστορία, τή ζωή καί τή θυσιαστική της μαρτυρία.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε τέλος, γιά μία ἀκόμη φορά, γιατί ἀφουγκραστήκατε τούς παλμούς τῆς καρδιᾶς μας καί θελήσατε νά ἔλθετε ἀρωγοί σέ αὐτόν τόν μεγάλο ἑορτασμό, προσλαμβάνοντας τήν ἀπαίτηση τῶν καιρῶν.

Θά κλείσω ἐπαναλαμβάνοντάς σας δύο δίστιχα πού καταγράφει ὁ μακαριστός λόγιος προκάτοχός μου, ὁ ἀπό Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου Μητροπολίτης Κρήτης Τιμόθεος Βενέρης, τοῦ ὁποί-

ου τή μνήμη μόλις πρό μιᾶς ἑβδομάδος ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδός μας τίμησε στή Μονή Ἀγκαράθου, ὅπου ἀναπαύεται, ἀλλά καί μέ ἕνα ἄλλο στιχούργημα.

Ἔγραψε λοιπόν ἐκεῖνος καί ἄς τό ἀκούσομε. Πώς «αὐτοί πού θριαμβεύσανε κατά τῆς τυραννίας, εἶχαν στά βάθη τῆς καρδιᾶς τό πνεῦμα τῆς θυσίας, πού τό ἐκήρυξ᾽ ὁ Χριστός ἐπάνω στό Σταυρό Του, γιά ν᾽ ἀνεβοῦμε καί ἐμεῖς στό ὕψος τό δικό Του».

Τό δέ στιχούργημα, γραμμένο ὡς ριζίτικιο, εἰδικά γιά τήν παροῦσα σύναξή μας, κατά τήν ἐπιθυμία μας, ἀπό τόν καλό συνεργάτη μας παιδαγωγό κ. Γεώργιο Καλογεράκη, ὡς ἄλλης μορφῆς πρόσκληση στό Ἀρκάδι, σᾶς τό ἀφιερώνομε μέ ὅλη μας τήν ἀγάπη καί μέ καλή προσμονή ὅσων ἐπωφελῶν γιά τόν τόπο κατεργάζεσθε.

Ἀπό τήν ἄκρη τῶν ἀκριῶν, τήν τέλειωση τοῦ κόσμου,
ἀπ᾽ ὅπου βγαίνει εὐωδιά βασιλικοῦ καί δυόσμου,
ἐπά μονομεριάσατε, ἀδέρφια ἀγαπημένα,
τά τέκνα Κρήτης τ᾽ ἀκριβά, πουλιά ἀλαργεμένα.
Κι οὖλοι πού μ᾽ ἄδολη καρδιά βαστοῦμε πλῆσα θάρρη
στή Θεία Μεταμόρφωση καί στοῦ Χριστοῦ τή χάρη,
στά μπρόσποδα ἐσμίξαμε τοῦ γερο-Ψηλορείτη,
πού σταυραϊτοί καί πέρδικες ἐδιάλεξαν γιά κοίτη.
Στσῆ Ἱστορίας στάθηκαν ἑνάμιση αἰῶνα
τό διάσελο, ἀψήφισαν τήν κάργα τοῦ χειμῶνα.
Ἀλικοντίσαν τύραννου ἀσκέρι ᾽γριγεμένο,
μές στή φωθιά γενήκασι λιβάνι μυρισμένο.
Ἐπέψαν ξόμπλι τσῆ πρεπιᾶς ἡ γῆς καλά νά γνώσει:
δέ στέργουν Κρητικοί σκλαβιά καί κακοσύνη τόση.

Ἀδέρφια μας, πού στέκεστε στήν ξενιθιά Ἀκρίτες,
τσῆ λεβεντιᾶς τό καύχημα σά μαθημένοι Κρῆτες,
χίλια καλῶς ὁρίσατε στ᾽ Ἀρσάνι καί τ᾽ Ἀρκάδι,
βωμό τσῆ λευτεριᾶς λαμπρό, διχῶς τιμῆς σκονάδι,
μαζί νά ἑορτάσομε!